

STENOGRAM

LXIII uroczystej SESJI RADY MIASTA KRAKOWA

VIII KADENCJI

***odbytej w dniu
12 lipca 2021 roku***

LXIII uroczysta SESJA RADY MIASTA KRAKOWA

12 lipca 2021 r.

Przewodniczący obrad – p. D. Jaśkowicz

Szanowni Państwo, otwieram LXIII uroczystą Sesję Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa, zwołaną dla wręczenia Złotego Medalu Cracoviae Merenti Zamkowi Królewskiemu na Wawelu. W imieniu Radnych Miasta Krakowa i swoim własnym witam serdecznie dostojnych gości. Informuję, że Sesja Rady Miasta Krakowa transmitowana jest on-line, a jej przebieg jest rejestrowany. Pliki video z Sesji Rady Miasta Krakowa są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa. Chciałem teraz powitać gości, ale listy nie mam. Nie ma proszę pani listy. Dobrze, Szanowni Państwo w takim razie oczywiście witam serdecznie Pana Prof. Jacka Majchrowskiego, Prezydenta Miasta Krakowa, witam Pana Prof. Andrzeja Betleja, Dyrektora Zamku Królewskiego na Wawelu, który będzie odbierał Medal Cracoviae Merenti, witam Jego Magnificencję Pana Prof. Jacka Popiela, Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, witam wszystkich Państwa raz jeszcze, tak jak mówiłem tutaj lista nam się zawieruszyła, ale witam Państwa wszystkich serdecznie na tej, przybyłych na tą naszą uroczystość. Szanowni Państwo o tym jak ważny jest dla każdego Polaka Zamek Królewski na Wawelu nie sposób opowiedzieć w kilku zdaniach, Wawel był świadkiem początków naszej państwowości, w czasach pierwszych Piastów, a także dziejów ów początek poprzedzających. Był również miejscem najważniejszych wydarzeń wpływających na losy Europy w czasach Jagiellonów i początków Rzeczypospolitej Obojga Narodów, miejscem koronacji polskich władców i ich wiecznego spoczynku. W czasach niewoli pełnił rolę polskiego symbolu państwowości, dawał nadzieję na odzyskanie wolności. Wawel od 1930 roku pełni funkcję muzeum, opiekuna najważniejszych bogactw kultury polskiej. Wawelskie Wzgórze wraz z Zamkiem Królewskim jest według mnie najważniejszym miejscem w Polsce, sercem naszego kraju. Decyzja o przyznaniu Złotego Medalu Cracoviae Merenti Zamkowi Królewskiemu na Wawelu jest wyrazem naszego szacunku i uznania, jakie winni jesteśmy miejscu o tak ogromnym znaczeniu historycznym i kulturowym, jest również przejawem wdzięczności za trud wielu pokoleń ludzi, którzy przez lata badali to miejsce, dbali o jego renowację, a w czasach II wojny światowej ratowali nasze bezcenne dziedzictwo. Dziękuję za Państwa trud i pasję, dziękuję za codzienną, cichą pracę, dziękuję za to, że stoją Państwo na straży naszej największej dumy narodowej dbając o ducha polskości i bogactwo kultury światowej. W imieniu Rady Miasta Krakowa i własnym gratuluję tego najwyższego wyróżnienia krakowskiego samorządu. Panie Dyrektorze jesteśmy z Państwa dumni. To tyle Szanowni Państwo ode mnie, a teraz prosiłbym o wygłoszenie laudacji Pana Prof. Jacka Majchrowskiego, Prezydenta Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa, Panie Prezydencie.

Prezydent Miasta Krakowa Pan Prof. Jacek Majchrowski

Panie Przewodniczący! Wielce Szanowni Państwo!

Dawno nie byliśmy świadkami takiego wydarzenia. Najwyższe odznaczenie naszego miasta, Złoty Medal Cracoviae Merenti przyznany zostaje po raz pierwszy od wielu lat, a honorujemy nim Zamek Królewski na Wawelu, miejsce, jak już to było dzisiaj powiedziane, o najwyższej wartości historycznej i kulturowej. Nie sposób opisać bogactwa treści związanych z Wawelem, historycy przypisują mu funkcję podobną do tej, jaką w Rzymie pełni Kapitol. Stanisław Wyspiański widział w tym odpowiednika Ateńskiego Akropolu, istotę nie tylko polskiej, ale i europejskiej kultury. Jego wartość określa też w pewien sposób obecność na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO. Wszystko, co wydarzyło się na Wzgórzu, od usytuowania tam ośrodka władzy państwa Wiślan, historia rozbudowy królewskiej siedziby i gromadzenia wawelskich skarbów, a także dramatyczne próby ratowania wawelskiego dziedzictwa w chwilach dziejowych klęsk nadało temu miejscu szczególne znaczenie, zbudował jego genius loci i siły oddziaływania. Wawelska rezydencja jest najstarszym

LXIII uroczysta SESJA RADY MIASTA KRAKOWA

12 lipca 2021 r.

ośrodkiem władzy i szczególnie nam drogim symbolem polskiej państwowości. Ku Wawelowi zmierzały patriotyczne pielgrzymki, biegły nasze myśli w chwilach upadku Rzeczypospolitej, w jego murach zapisane są dzieje potężnego państwa Jagiellonów i ślady pięciu wieków nieprzerwanej świetności Krakowa. Historyczną rolę odgrywa też funkcjonujące na Zamku Muzeum. Szczyci się ono nie tylko świetnymi zbiorami kosztowności, militariów, mebli, porcelany czy dzieł sztuki, między innymi wspaniałymi włoskimi malowidłami z kolekcji Lanckorońskich, oraz unikatowymi w skali świata arrasami, ale też znaczącym wkładem w rozwój nauki i kultury. Zamek Królewski na Wawelu pozostaje strażnikiem i depozytariuszem najcenniejszych pamiątek ojczystej historii będąc jednocześnie szanowanym w świecie ośrodkiem konserwacji dzieł sztuki i architektury, instytucją wybitnie zasłużoną dla międzynarodowej promocji Polski i Krakowa. Z wielką dbałością kontynuowane tu są, rozpoczęte jeszcze w XIX-wiecznym stuleniu, badania historyczne i archeologiczne dzięki, którym systematycznie pozyskujemy kolejne zabytki, poszerzamy wiedzę o przeszłości Krakowa. Prace te umożliwiły między innymi utworzenie cennych rezerwatów archeologicznych i odtworzenie ogrodów będących dopełnieniem renesansowej rezydencji. Muzeum Zamek Królewski na Wawelu liczy sobie 90 lat, ale na jego powstanie złożył się wielopokoleniowy wysiłek. Próby odnowy Wawelskiego Wzgórza, niszczonego i grabionego przez najeźdźców, zdewastowanego przez austriacką armię, która na ponad 100 lat zmieniła go w swoje koszary, podejmowane były niejednokrotnie. Skuteczne okazały się jednak dopiero działania zainicjowane w 1905 roku wraz z odzyskaniem Wawelu z rąk wojska austriackiego, na co złożył się między innymi olbrzymi wysiłek miasta i społeczeństwa. Jesteśmy dłużnikami pokolenia architektów, archeologów, muzealników i historyków sztuki, a także artystów, którzy z uporem podejmowali wawelski temat i rzeszy bezimiennych ofiarodawców, którzy nie szczędzili środków, by ratować Wawelskie Wzgórze. Trzeba też koniecznie zaznaczyć, że odnowa Wawelu kontynuowana konsekwentnie po II wojnie światowej zawsze była dla Polaków obowiązkiem patriotycznym, zawsze traktowano ją w kategoriach zadania ogólnonarodowego. W 1956 roku na fali odwilży, Komisja Odbudowy Wawelu podjęła uchwałę, w której zapisano między innymi, że, cytując: Każdy metr sześcienny ziemi wawelskiej jest zabytkiem kultury narodowej i źródłem historycznym, wymagających ochrony i badania na równi z dziełami sztuki i architektury. Rozpoczęte w 1905 roku, trwające do dziś, wielkie dzieło odnowy Wawelu zostało zresztą doskonale udokumentowane przez publikacje, a także wystawy, Muzeum, odbywające się na Muzeum Zamku Królewskiego na czele zresztą z jego najnowszą stałą ekspozycją pod nazwą Wawel Odzyskany. Stanowi ona zwieńczenie wieloletniego projektu Wawel Dziedzictwo dla Przyszłości. Opisuje długoletni proces restauracji Wzgórza, w tym także śmiałe wizje i plany, które nigdy nie zostały zrealizowane jak chociażby słynny projekt Stanisława Wyspiańskiego Akropolis czy też monumentalny pochód królów na Wawel Wacława Szymanowskiego. Szanowni Państwo po 1989 roku wysiłkiem całego społeczeństwa, przy wsparciu Narodowego Funduszu Odnowy Zabytków Krakowa i funduszy unijnych proces renowacji Wawelu nabrał niespotykanego dotąd tempa. W konsekwencji Wawel jaśnieje dziś pełnią blasku i tętni nowym życiem. Jak mawia Prof. Ostrowski, który przez ostatnie 30 lat był Dyrektorem Wawelskiego Muzeum, tak okazało się nie wyglądał Wawel nigdy za ludzkiej pamięci. Odwiedzany przez miliony turystów jest ośrodkiem prężnej działalności wystawienniczej, edukacyjnej i badawczej, z imponującym dorobkiem wydawniczym, na który składają się publikacje naukowe i popularyzatorskie albumy i przewodniki, świetnie opracowane materiały źródłowe i edukacyjne, wreszcie znakomite cykliczne wydawnictwa by wymienić choćby Studia Waweliana. Spośród licznych wizji odbudowy Wawelu, przedstawianych na początku XX wieku wybrano ostatecznie koncepcję eklektyczną, która pokazuje Wawel z całym bagażem dziejowych doświadczeń i nagromadzeniem

LXIII uroczysta SESJA RADY MIASTA KRAKOWA

12 lipca 2021 r.

najróżniejszych stylów. W murach z pietyzmem odrestaurowanego zamku spotykają się wszystkie istotne procesy dziejowe i społeczne. Pięknie urządzony Wawel pozostaje świadectwem bogactwa i wielkiej różnorodności naszej kultury, jej łączności z Europą i światem, to jest otwarta, wciąż na nowo odczytywana księga, miejsce nieustannego poznawania i reinterpretowania dziejów. Prace kontynuowane konsekwentnie na Wawelu po 89 roku przyniosły efekty, o jakich poprzednie generacje mogły tylko marzyć. Za to imponujące dzieło, całokształt działań składających się na odnowę Wawelskiego Wzgórza, za bogate życie, które tętni współcześnie w murach wawelskiego muzeum dziękujemy dziś w sposób szczególny wszystkim jego twórcom oraz obecnym gospodarzom. Dziękuję.

Przewodniczący obrad – p. D. Jaśkowiec

Szanowni Państwo teraz nastąpi wręczenie Złotego Medalu Cracoviae Merenti Zamkowi Królewskiemu na Wawelu na ręce Pana Prof. Andrzeja Betleja, Dyrektora Zamku Królewskiego na Wawelu. Szanowni Państwo zapraszam teraz serdecznie Pana Prof. Andrzeja Betleja, Dyrektora Zamku Królewskiego na Wawelu do zabrania głosu. Proszę bardzo.

Dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu Pan Prof. Andrzej Betlej

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowny Panie Prezydencie! Szanowni Członkowie Rady Miasta! Dostojni Goście!

Przede wszystkim chciałbym bardzo gorąco podziękować za przyznanie tego najważniejszego krakowskiego wyróżnienia. To dla Zamku Królewskiego wielki honor i zaszczyt. Na awersie medalu, który miałem zaszczyt dziś odebrać w imieniu Zamku, widnieje Wzgórze Wawelskie. To wyraźny znak potwierdzający, że zamek i miasto tworzą integralną całość, jeden organizm ukształtowany wielowiekowymi więzami historii. Wokół Wzgórza Wawelskiego stanowiącego siedzibę władcy wyrosło Stołeczne Miasto, którego dzieje, zabytki, kultura duchowa, artystyczna i materialna nierozdzielnie łączyły się z dworem królewskim tworząc w ten sposób miejsce gdzie kształtowała się polska tożsamość i tradycja. Czymże jest Zamek Wawelski, oczywiście jest to pytanie retoryczne, bowiem jak opisać miejsce, które właściwie jest wpisane w DNA Polaków. To tak jakby tłumaczyć aksjomat, aksjomat naszej historii, dziedzictwa. Proszę mi, zatem wybaczyć, że nie będę tu przywoływał przykładów ilustrujących ten fenomen, na ten temat historycy, historycy sztuki, literaci, poeci zapisali już tysiące stron. Mogę jedynie dodać, że to przyznane wyróżnienie zbiegło się właśnie z jubileuszem, bowiem w roku 1930 powołano Państwowe Zbiory Sztuki, których częścią był Zamek Wawelski. Wawel w czasach niewoli, będący symbolem polskiej państwowości dziś jest postrzegany również, jako symbol Krakowa. Zamek i Katedra przyciągają do miasta z kraju i całego świata tysiące turystów chcących poznać historię i bogactwo kultury dawnej Polski, monarsza rezydencja pełni dziś funkcję Muzeum, którego zadaniem jest gromadzenie, konserwacja i udostępnianie dzieł sztuki. Zamek jest po prostu miejscem przekazywania wiedzy o naszym dziedzictwie narodowym oraz prowadzenia działalności kulturalnej i edukacyjnej. Gdy w roku 2020 obejmowałem funkcję Dyrektora Zamku Królewskiego towarzyszyło mi poczucie odpowiedzialności nie tylko za to Muzeum, ale również za relacje łączące Zamek, miasto Kraków, zależało mi na tym, aby Wawel stał się miejscem otwartym dla krakowian, aby Wzgórze będące ulubionym miejscem spacerów mieszkańców naszego miasta otwarło przed nimi pełne tajemnic zakamarki, ogrody, zaskakujące swym bogactwem ekspozycje, aby pracownicy Zamku podzielili się swoją właśnie wielką, ogromną wiedzą i pasją ze wszystkimi zainteresowanymi sztuką, historią Polski i miasta. Cieszę się, że wizerunek Zamku się zmienia, że podjęte wspólne działanie, współpraca z władzami miasta owocuje już nowymi pomysłami i inicjatywami. Jestem

LXIII uroczysta SESJA RADY MIASTA KRAKOWA

12 lipca 2021 r.

głęboko przekonany, że w tym trudnym czasie pandemii i odbudowy życia kulturalnego w Krakowie należy myśleć i działać wspólnie. Kilka tygodni temu pan Prof. Jacek Purchla powiedział coś, co jest bardzo ważne, co według niego tworzy pojęcie Krakowa odwołując się do znaczeń łacińskich słów, urbs i civitas, miasta, jako miejsca, organizmu, zespołu budowli, ale także miasta, jako wspólnoty mieszkańców. Myślę, że takie rozumienie Krakowa winno być rozszerzone jeszcze o słowo Arks, Arks Regia, Zamek Królewski, który jest, choć na Wzgórzu, jednak jest nierozdzielną częścią wspólnego dziedzictwa. Zamek Królewski to zarazem po prostu Zamek Krakowski. Chciałbym raz jeszcze bardzo gorąco w imieniu wszystkich pracowników Zamku Królewskiego na Wawelu, obecnych i emerytowanych, a także w imieniu mojego nauczyciela Pana Prof. Jana Ostrowskiego bardzo gorąco, bardzo serdecznie podziękować za to zaszczytne wyróżnienie, docenienie wysiłku tych wszystkich, którzy starają się najlepiej przyjąć turystów, gości, ale tak naprawdę wszystkich na Wzgórzu Wawelskim. Dziękuję.

Przewodniczący obrad – p. D. Jaśkowiec

Proszę teraz o zabranie głosu Pana Krzysztof Durka, doradcę Wojewody Małopolskiego i odczytanie listu w imieniu Wojewody Małopolskiego. Panie Krzysztofie.

Pan Krzysztof Durek

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowny Panie Prezydencie! Szanowny Panie Dyrektorze! Wielce Szanowni zaproszeni goście! Pozwolę sobie odczytać list Pana Wojewody.

Szanowny Pan Przewodniczący Dominik Jaśkowiec, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa. Serdecznie dziękuję za zaproszenie na uroczystą Sesję Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa. Dzisiejsze spotkanie ma charakter wyjątkowy i z pewnością zapisze się trwale na kartach polskiej historii. Zamek Królewski na Wawelu otrzymał Medal Cracovia Merenti będący najwyższym odznaczeniem miasta Krakowa, historycznej siedziby królów polskich i władców. Mimo wielokrotnych grabieży i ogromnych zniszczeń podczas działań wojennych Zamek przetrwał, a razem z nim pamięć zbiorowa i regionalna o dawnych czasach i bohaterach narodowych. Dzieje Zamku to również wspaniały czas jego świetności i bogate muzeum przeszłości umiejscowione na Wzgórzu Wawelskim. Złoty Medal Cracoviae Merenti przyznany Zamkowi Królewskiemu na Wawelu i oznaczony numerem VII na liście laureatów jest ogromnym wyróżnieniem nie tylko dla tej instytucji, ale i dla całego Krakowa. Nadawany instytucjom i osobom za szczególne zasługi dla Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa stanowi wyraz szacunku i uznania dla ogromnego dorobku historycznego i kulturowego. To również wyraz wdzięczności tym, którzy przez kolejne pokolenia troszczyli się o jego bezcenne dziedzictwo. Pragnę pogratulować Dyrektorowi Zamku Królewskiego na Wawelu, Panu dr hab. Andrzejowi Betlejowi, profesorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego, za włączenie tej instytucji w poczet wielkich medalistów, zasłużonych dla Krakowa. Dziękuję Prezydentowi Miasta Krakowa Panu Prof. dr hab. Jackowi Majchrowskiemu, Przewodniczącemu Rady Miasta Krakowa Panu Dominikowi Jaśkowcowi oraz wszystkim tym, którzy swymi działaniami przyczynili się do wyróżnienia kolejnego podmiotu o wyjątkowym znaczeniu dla miasta. Życzę, aby kolejne lata obfitowały w nowe skarby dziedzictwa narodowego, a codzienna praca i działalność na rzecz kultury i historii przynosiły obfite owoce i zadowolenie zarówno mieszkańców Krakowa jak i przybyłych turystów. Z wyrazami szacunku Łukasz Kmita. Dziękuję bardzo.

LXIII uroczysta SESJA RADY MIASTA KRAKOWA

12 lipca 2021 r.

Przewodniczący obrad – p. D. Jaśkowicz

Dziękuję. Umieścimy ten list w annałach naszej dzisiejszej Złotej Sesji. Czy Jego Magnificencja Pan Prof. Jacek Popiel też chce zabrać głos? Myślę, że Pan Profesor uświetni naszą Sesję kilkoma słowami, zapraszam.

Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego Pan Prof. Jacek Popiel

Panie Przewodniczący! Panie Prezydencie! Panie Profesorze!

Ja oczywiście, jako Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego przygotowałem stosowny list dla Pana Dyrektora mając świadomość, że Uniwersytet Jagielloński mający takie, a inne tradycje nie może tego faktu nie zauważyć z racji tej, że Wzgórze Wawelskie to jest obok Uniwersytetu i zabytków, które znajdują się w Śródmieściu, najważniejsza część naszego miasta świadcząca z jednej strony o dziedzictwie, ale z drugiej strony o współczesności. I ja tego listu nie będę odczytywał, Panu Profesorowi wręczę, natomiast ja muszę powiedzieć nie tylko, jako Rektor Uniwersytetu, ale także od roku członek Rady Zamku Królewskiego na Wawelu, że to, co tam jest czynione w tej chwili, jako kontynuacja prac Pana Prof. Ostrowskiego to jest obraz muzeum, które stara się sprostać wyzwaniom XXI wieku. I w praktyce zwiedzając te poszczególne sale i będąc oprowadzonym przez Pana Profesora zauważyliśmy, jest tutaj Pan Prof. Purchla, który przewodniczy tej Radzie, że jesteśmy pewni, że pod obecną dyrekcją tak jak i poprzednią Pana Prof. Ostrowskiego ten Zamek będzie nadal takim świadectwem przeszłości, ale także obrazem, że Muzeum musi być nowoczesne z racji tej, że kolejne pokolenia, które tam będą przybywały muszą mieć niejednokrotnie wystawy interaktywne, pokazujące trochę w innym świetle to, co tam zostało stworzone. Ja się najbardziej cieszę, że w tych laudacjach, które były wygłoszone wielokrotnie pojawiał się także ten element literacki, bo o wielkości Wzgórza Wawelskiego świadczą nie tylko te dokonania, które są trwałą częścią architektury i tego, co się tam znajduje, ale także niezliczone świadectwa dotyczące właśnie obrazu tego Wzgórza, elementów historii związanych z tym Wzgórzem w literaturze i w praktyce nie raz, nie dwa, to przekonujemy się, jako nauczyciele akademicki, młodzież po raz pierwszy z Wawelem i Wzgórzem spotyka się poprzez literaturę. I myślę, że ten Złoty Medal jest takim potwierdzeniem, że to miejsce powinno na trwałe pozostać w naszej świadomości zarówno tych, którzy z tym miejscem są związani poprzez różnego rodzaju formy pracy jak i tych, którzy właśnie kształcą kolejne pokolenia. Tak, że Panie Profesorze, na ręce Pana Profesora, byłego dyrektora także Pana Prof. Ostrowskiego i wszystkich pracowników Wzgórza Wawelskiego serdeczne gratulacje i proszę żeby to miejsce było nadal tak ważne jak jest do tej pory dla wszystkich Polaków, ale także dla turystów, którzy odwiedzają Kraków. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący obrad – p. D. Jaśkowicz

Dziękuję. Szanowni Państwo zdjęcia z dzisiejszej uroczystej Sesji będzie można zobaczyć na stronie portalu Magiczny Kraków, w sekcji ofotokronika miasta Krakowa. Szanowni Państwo zapraszam teraz naszego laureata do foyer celem dokonania okolicznościowego wpisu do Złotej Księgi Medalu Cracoviae Merenti. Zapraszam wszystkich Państwa do składania gratulacji w foyer. Serdecznie dziękuję laureatowi oraz wszystkim gościom dzisiejszej uroczystej Sesji. Zamykam LXIII uroczystą Sesję Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa, zwołaną dla wręczenia Złotego Medalu Cracoviae Merenti Zamkowi Królewskiemu na Wawelu. Prosimy o składanie gratulacji w foyer i wpis.